

JACOBI THEODORI KLEINII

ICHTHYOLOGIA ENODATA

SIVE

INDEX RERVM

AD

HISTORIAM PISCIVM NATVRALEM

SYNONYMIS RECENTISSIMORVM SYSTEMATICORVM EXPLICATVS

AB

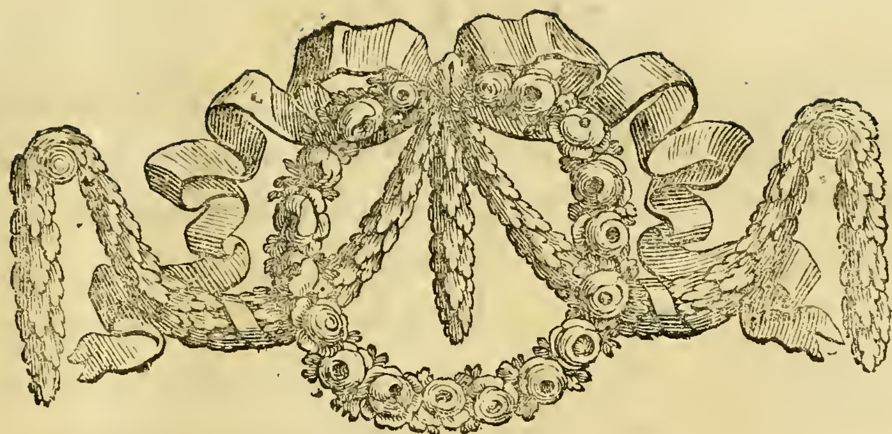
JOHANNE JVLIO WALBAVM

MEDICINAE DOCTORE, SOCIETATIS OECONOMICAE IMPERIALIS PETROPOLITANAE, BEROLINENSIS NATVRAE CVRIOSORVM ET LVBECENSIS LITTERARIAE SODALI.

LIPSIAE,

IN LIBRARIA GLEDITSCHIA.

MDCCLXXXXIII.

PRAEFATIO.

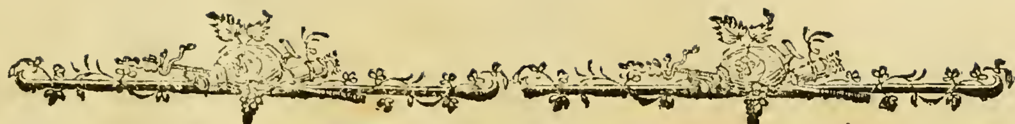
Historia piſcium Kleinii, indice deſtituta, paucis tantum lectoribus huc usque uſui fuit, praeſertim ob imperfectas, ex Auctoribus antiquis compoſitas, ſpecierum definitiones, terminosque artis multos ambiguos vel inſolitos. Majorem etenim diligentiam ille in ſyſtemate novo ſuo ordinando adhibuit, quam in deſcriptione ſpecierum, quarum characteres ab externa forma et colore (qui autem poſt mortem piſcium ſaepiſſime mutatur) deſumſit, generibusque plurimis nomina nova graecanica impoſuit, licet Artedi nomina nova eandem ob cauſam reprehenderet. Haec omnia, cum nemo recentiorum ichthyologorum aſſenſione comprobavit neque imitatus eſt, tanquam obſcura et ambigua derelicta ſunt. Nihilo tamen minus hic liber a multis magni aeſtimatur ob ima-

gines piſcium quorundam novorum, quae in aliis libris non inveniuntur; etſi LINNAEUS eum neglexit. Ipſi nimirum in odio erat propter cenſuram de ſcriptis ARTEDI ſine ratione nimis acerbam, vel deſcriptiones reſtrictiſſimas ſpecierum, quas ille iconibus repraeſentavit. Multi ſane laboris eſt illas cum ſpeciebus piſcium aliorum auctorum recentiorum conferre de defectu characterum tam generis quam ſpeciei, quibus nunc piſces dignoſcuntur. Nonnullas earum olim L. TH. GRONOVIUS in Zoophylacio ſuo enodavit, multasque peritiſſimus et exercitatiſſimus BLOCHIUS: reliquas, exceptis paucis, ipſe nominibus, nunc uſitatis, adjectis explicavi. Verum conjectura rationem aſſequi nequeo, quamobrem conterraneus WULF in ſua Ichthyologia nullam mentionem KLEINII fecerit. Synonyma ex aliis ſcriptoribus a KLEINIO nominibus ſuis ſpecierum ſubjuncta ordine alphabetico diſpoſui, ut facilius invenirentur; eodemque modo nominibus trivialibus LINNAEI interpolatis. Deſcriptiones ſpecierum KLEINII integrae absque ſynonymis, ibidem ſuppoſitis, ideo huc translatae ſunt, ut index hic ſolus uſui eſſet illis, qui Hiſtoriam ejus piſcium pretioſam non habent. Syſtema iſtius characteresque generum, ſi quis deſideret, adeat ARTEDI renovati partem ſecundam pag. 131. et partem tertiam pag. 581. Denique notari oportet, quod numeri majores romani et minores vulgares vicini ad ſinem nominum poſiti, Miſſus KLEINII una cum paginis indicent.

Lubecae die vigeſimo Maii 1792.

WALBAUM.

TITULI

TITULI LIBRORUM

NOTIS COMPENDIOSIS HIC

CITATORUM.

Act. Stockh. Der schwedischen Academie der Wissenschaften Abhandlungen. 41 Theile. Hamburg, 1749—83. in 8vo majori.

Artedi renov. III. Petri Artedi Ichthyologiae Pars III. sive Genera piscium a *Jo. Jul. Walbaum* aucta. Gripeswaldiae, 1792. in 4to minori.

Blochs N. F. D. M. E. Bloch's Naturgeschichte der Fische Deutschlands. 3 Theile. Berlin, 1782—84. in 4to maj. c. tab. aeneis coloratis 108. in fol. oblongo.

Blochs N. A. F. M. E. Bloch's Naturgeschichte ausländischer Fische. 7 Theile. Berlin, 1785—92. in 4to maj. c. tab. aeneis coloratis 236. nempe a tabula 109. usque tab. 344. fol. oblongo.

L. S. N. Caroli a Linne' Syſtema naturae. Tomus I. Editio 12. Holmiae, 1766. in 8.

Gmelin L. S. N. Caroli a Linne' Syſtema naturae. Editio 13. ab *Jo. Fr. Gmelin* aucta et reformata. Tomus I. Lipſiae, 1788. in 8vo.

Gronov. Zooph. Laur. Theod. Gronovii Zoophylacium. Lugduni Batavorum, 1781. in fol. c. tab. aeneis.

Reliquorum librorum titulos invenies in *Artedi renovati* parte prima.

INDEX

INDEX RERUM.

A.

CACHE-

BALISTES

Bodianus

 anum

A. *Cen-*

A. *Centrisci levis armaturae.*

Centriscus (1) aculeis XV in dorso, retrorsum inclinatis, discretis, nullaque membrana connexis; in medio ventre aculei duo ad latera aversi, ad podicem anus, IV, 48. Est Gasterosteus *Spinachia L. S. N.* 492. *Artedi renov.* III, 446. *Bloch.* tab. 53. fig. 1.

Centriscus (2) duobus in dorso arcuato aculeis, totidem in ventre, IV, 48. tab 13. fig. 4. Est Gasterosteus *bispinosus Artedi renov.* III, 450.

Centriscus (3) sex aculeis in dorso; sub ventre duobus, IV. 48. Est Gasterosteus *glaber, Artedi renov.* III, 450.

Centriscus (4) spinis X vel XII non perpendiculariter erectis, sed vicissim una dextrorsum, altera sinistrorsum inclinatis, IV, 48. Est Gasterosteus *pungitius L. S. N.* 492. *Artedi renov.* III, 446. *Bloch.* tab. 53. fig. 3.

B. *Centrisci galeati.*

Centriscus (B. 1) galea picta multicolore; piscis squamosus III vel IV pedum; rictu longo; in extrema mandibula superiore IV, in inferiore duobus longis, caeterum utrinque in mandibulis ultra XXX dentibus cunctis et acutis munitus; in dorso IV insignibus aculeis discretis versus caudam recurvis instructus, IV, 48. Est Labrus *maximus Artedi renov.* III, 261.

Centriscus (B. 2) barbatus septem pinnis; IV aculeis fortibus; cute argentei coloris, squamis carente, M. IV, 49. Jundia *Pisonis* 64. Est forte Mystus cirris 6 longissimis; appendice triangulari in extremo dorsi, *Sebae* III, 83. tab. 29. fig. 4. Vide *Mantissam* I. Silurus *Clarias L. S. N.* 504. *Artedi renov.* III, 570. et 661. *Bloch.* tab. 35. fig. 1. 2.

Centriscus (B. 3) capite compresso et lato, testa dura, punctulata tecto; ore inferius parabolicae figurae; barbatus ex squamis, IV, 49. Guiritinga *Pisonis* 64. An Silurus *Catus L. S. N.* 504.? *Artedi renov.* III, 567.

Centriscus (B. 4) pinnis longis et latiusculis instar ligulae; caeterum centrisco tertio similis, IV, 49. Est Silurus Bagre *L. S. N.* 505. *Artedi renov.* III, 566. Guiracuacu *Pisonis* 61.

Cicla

CICLA

CORYSTION

Cray-

E.

ENCHELYO-

F.

Fistularia

G.

Galeus

GEISTER V, 67. Vide Leucifcum n. 8.

Harengus

I.

K.

L.

LABRAX

LATULUS

LORICARIA

NASUS

PELAMYS

superiore paulo longiore; iride aurea; linea laterali subnigra, V, 36. tab. 7. fig. 3. Est Perca *Lucioperca L. S. N.* 481. *Artedi renov.* III, 322. *Bloch.* tab. 51.

Perca (3) pinnis duabus ventralibus; dorso altiore ventre; squamulis argenteis, ex auro splendentibus; in lateribus 7 magnis striis longitudinalibus coloris fusci lucidi; in capite nigra, lata, stria descendens, utrinque; ore caeruleo; pinnis et cauda divisa luteis; iride rubra, fusco et albo mixta, V, 37. Est Sparus vittatus, *Artedi renov.* III, 290. *Bloch.* tab. 263.

Perca (4) pinnis duabus ventralibus, dorso elevato; pinna post anum firma spina munita; dorsi medietas pinnae spinosa in rima reponibilis; cauda bicorni; squamulis argenteis, aliquid aurei resplendentibus; in lateribus lineis crassis aureis duabus; summo capite livescente; ventre albo; pinnis cinereis; iride argentea, V, 37. Capeuna *Marcgravii* 155.

Perca (5) pinnis duabus ventralibus, firma spina munitis; dorso et ventre piscis ovatus est; squamis argenteis, splendentibus, ex pauxillo aureo, (*Feuille mort:*) pinnis cinereis; cauda divisa; in ore supra et infra ossiculum habens dentibus minutis praeditum; iride aurea, cum albo mixta, V, 37. Piraumbu *Marcgravii* 167.

Perca (6) pinnis duabus ventralibus; in inferiore mandibula dentibus ad acicularum instar, in superiore duobus longis et crassioribus, intercedentibus minutissimis munita; iride sanguinea ex argenteo; media parte pinna dorsalis in rima reponibilis; cauda fere aequali; squamis argenteis, sanguineo colore umbratis; ventre et faucibus albis; pinnis, praeter ventrales, sanguinei coloris, V, 37. Est Bodianus *Aya*, *Artedi renov.* III, 675. *Bloch.* tab. 227.

Perca (7) pinnis duabus ventralibus; dimidia dorsi spinosa, arcuata et in rima reponibili; ventralibus circinatis; illa post anum dura et acuta spina nixa; cauda lata; tota argentei coloris, in dorso umbratilis, in lateribus octo striis ad usque ventrem non descendentibus; ventre albo; pinna dorsali postbranchialibus et cauda ex diluta umbra argenteis; ore denticulato, V, 37. Corocoro *Marcgravii* 177.

Perca

Perca (8) pinnis duabus ventralibus; cauda ſubrotunda furcata; ante pinnas branchiales aculeata; pariter et in ventralibus; ſquamulis ſerratis, argenteis; capite ſupero incarnati coloris et hiſpido; pinnis omnibus rufi coloris (fleiſchfarb), praeter anteriorem dorſalem ſpinoſam ex aureo umbratilem. Super oculos macula ſanguinea; iride argentea, V, 38. Eſt Bodianus *pentacanthus, Artedi renov.* III, 676. *Bloch.* tab. 225.

Perca (9) pinna unica ventrali; ore amplo; ſquamis ex aureo umbratilibus; pinna dimidia dorſi cum pinna ani et caudae aequalis, rubentibus, V, 38. Eſt Perca *undulata L. S. N.* 334. *Artedi renov.* III, 334.

Perca (10) pinna unica ventrali longa; ore parvo; tota rubra praeter ventrem et duas ſpinas anteriores pinnae ani albicantes; poſteriore parte pinnae dorſalis longiſſima; anterior 12 aculeorum, quorum quartus et quintus altiſſimi; cauda inſigniter forcipata, V, 38. Squirrel *Catesby* II, 3. Eſt Holocentrus *Sogo, Artedi renov.* III, 639. *Bloch.* tab. 232.

Perca (11) roſtro retuſo; ore denticulato; anterior pinnae pars octo aculeis, poſterior radiis inermibus; cauda lata; ſquamis latis et obliquis; corpore paulo longiore quam latiore, V, 38. Eſt Sciaena *Umbra L. S. N.* 480. *Artedi renov.* III, 307.

Perca (12) roſtro retuſo; appendice brevi in inferiore maxilla et rotunda; ante oculos meatibus amplis; ſquamis latiuſculis cereis; ventre argenteo; dorſo et lateribus areolis latis, obliquis, undantibus, aliis flavis, aliis liventibus, alternatim poſitis; extremis operculis branchiarum pinniſque nigris; uno aculeo rigido, pinnam poſt anum ſuffulciente, V, 38. Eſt Sciaena *cirroſa L. S. N.* 481. *Artedi renov.* III, 306.

Perca (13) tota fere nigricans; aculeo ad pinnam ani rigidiore, longiore, roſtro retuſo, non verrucoſo; caeterum cum praecedenti conveniens; ſed multo minor, V, 38. Corvo di Fortiera *Salviani.* Vide apud *Willugby* tab. 5. 20.

Perca (14) capite mox a tergo declivi; pinnis duabus ventralibus; oculis magnis; iride aurea; pupilla nigra; branchioſtegis lamellis et lateribus argenteis; dorſo, roſtro gulaque, flavicantibus; cauda aequali; per la-

amplo, intus rubro, mandibula inferiore longiore, 13 aculeis in dorſo, quinta et ſexta altiſſimis; pinnis branchialibus longis, anguſtis; omnibus ut et cauda forcipata, cinereis; unico aculeo ad ortum pinnae ani, V, 42. Eſt Perca *formoſa L. S. N.* 488. *Artedi renov.* III, 337.

Percis (9) pinnis quinque; 15 aculeis in dorſo; ſexto, ſeptimo et octavo altiſſimis; duobus rigidis poſt anum, bruni coloris; toto corpore ad roſtrum usque denſis maculis caeruleis punctata; ore mediocri; iride et pinnis branchialibus croceis, longis; cauda aequali, V, 42. Eſt Perca *punctata L. S. N.* 485. *Artedi renov.* III, 349. et 674. Bodianus *guttatus, Bloch.* tab. 224.

Percis (10) pinnis quinque, albis; duobus aculeis in dorſo, quarto altiſſimo; unica ſpina ad ortum pinnae ani; dorſo fuſco; ventre albido; ſex lineis croceis a capite verſus caudam notata; cauda nigra, forcipata, et alba fimbria cincta; iride cinerea, V, 42. Eſt Perca *melanura L. S. N.* 486. *Artedi renov.* III, 350.

Percis (11) pinnis 5; fronte anguloſa; iride crocea; ore parvo; ſpinis in dorſo octo; tribus ad ortum pinnae ani; dorſo ad ventrem usque ſubfuſco; maculis, umbratilibus ſubluteis; ventre quinquefariam lineata; punctis brunis ex mixto albo et flavo variis; cauda lunata, in exitu rubra, V, 41. Eſt Perca *ſectatrix L. S. N.* 486. *Artedi renov.* III, 351.

Percis (12) pinnis quinque; dorſo gibbo, in quo aculei decem; ventralis unica; ex ſpinis quinque, duabus curtis ad pinnam ani, caput reſpicientibus; labio inferiore lato et longiore. Ultra medium corpus ad infimum ventrem ex obſcuro, in lucidum colorem caeruleum divergente; ventre luteo; operculis branchiarum caeruleis, ſex lituris flavicantibus; ad extremum angulum macula rubra nigram intercipiente; pinnis et cauda, obtuſe diviſa, brunis, V, 42. Eſt Labrus *auritus L. S. N.* 475. *Artedi renov.* III, 243.

Percis (13) pinnis quinque; in mandibula ſuperiore oris ampli dentibus duobus, reliquis majoribus; aculeis novem rigidis in anteriore dorſo; tactu laevis; iride flava; capite pallide rubro; dorſo bruno; ventre albicante; toto corpore et pinna poſt anum, anterius duabus ſpinis craſſis donatum, rubris

PIAEA

PLATIGLOS-

RHOMBUS

SARDELLA

Solenosto-

ad

ex

TRUTTA

U. V.

XIPHIAS